

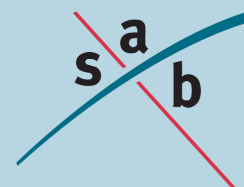
Quick scan natuur en Voortoets Natura 2000

Edam, Oorgat 21-23

Seafast bv onroerend goed

Datum: 23 november 2017

Projectnummer: 170257

SAB
Postbus 479
6800 AL Arnhem
tel: 026 - 357 69 11
fax: 026 - 357 66 11

Auteur: D. Meriën
Tweede lezer: E. Verkaik
Project: Edam, Oorgat 21-23
Projectnummer: 170257

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Plangebied	3
2	Wettelijk kader	7
2.1	Gebiedsbescherming	7
2.2	Soortenbescherming	9
2.3	Bescherming houtopstanden	11
3	Natuuronderzoek	12
3.1	Onderzoeksmethode	12
3.2	Gebiedsbescherming	12
3.3	Soortenbescherming	18
3.4	Bescherming houtopstanden	23
4	Conclusie en advies	24
4.1	Gebiedsbescherming	24
4.2	Soortenbescherming	24
4.3	Bescherming houtopstanden	26
4.4	Vervolgstappen	26
	Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur	3

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan Oorgat 21-23 te Edam bevinden zich de voormalige scheepswerven van Van Drunen en Corba welke bestaan uit een drietal loodsen/bedrijfsgebouwen. Seafast bv onroerend goed is voornemens om deze locatie te her-ontwikkelen. De bestaande bebouwing zal hiertoe deels worden gesloopt. Twee van de loodsen worden opgeknapt en inpandig omgebouwd tot een woonbestemming met appartementen en lofts.

Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van natuuronderzoek uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en soorten en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is.

1.2 Plangebied

1.2.1 *Huidige situatie*

Het plangebied bevindt zich in de kern van Edam (gemeente Edam – Volendam, provincie Noord-Holland). De omgeving van Volendam kenmerkt zich door agrarische gronden, plaatsen als Volendam, Monnickendam en Purmerend, enkele N-wegen (zoals de N247 en de N244) en de nabijheid van het Markermeer. In de nabijheid liggen natuurgebieden als Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske en het Markermeer en IJmeer.

Het plangebied ligt aan een gracht die aansluit op het Markermeer. In de omgeving liggen voornamelijk vrijstaande huizen. Ten noordoosten van het plangebied ligt het Fort bij Edam en de Haven Edam. Navolgende afbeeldingen geven de globale ligging van het plangebied weer.

Topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps. Bewerking: SAB.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Earth. Bewerking: SAB.

Op 21 april 2017 is een veldbezoek uitgevoerd. Het terrein bestaat uit een oude werf met drie panden en een naastgelegen terrein waarop een aantal bootjes staan

geborgen. Het gehele terrein ligt aan een gracht met een verhoogde oever en een houten stijger. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

1.2.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie is het gebied her-ontwikkeld tot twee loftwoningen, acht gezinswoningen, acht seniorenwoningen en drie grote gezinswoningen. De twee westelijk gelegen bedrijfspanden zullen hiervoor inpandig worden verbouwd. Het meest oostelijk gelegen pand zal worden afgebroken ten behoeve van nieuwbouw. Onderstaande afbeelding geeft een impressie van de toekomstige situatie.

Impressie van de toekomstige situatie.

2 Wettelijk kader

De bescherming van natuur, zoals dat onderzocht wordt in voorliggende onderzoek, is op te delen in gebiedsbescherming, soortenbescherming en de bescherming van houtopstanden. Bepaalde natuurgebieden worden beschermd door de Wet natuurbescherming en daarnaast is ook in provinciale verordeningen gebiedsbescherming vastgelegd, waaronder de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland. Ook de bescherming van plant- en diersoorten en de bescherming van houtopstanden is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Hieronder wordt een toelichting gegeven bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

2.1.2 *Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden*

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Voor Natura 2000-gebieden heeft deze zorgplicht een beperkte zelfstandige betekenis, volgens de Memorie van Toelichting. Dat heeft er mee te maken dat de Wet natuurbescherming voldoende instrumenten bevat om schadelijke handelingen in Natura 2000-gebieden te beperken.

2.1.2.1 Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform artikel 2.7, lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op deze instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een significant verstrend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Verder geldt dat een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, door een bestuursor-

gaan pas vastgesteld kan worden indien een passende beoordeling is gemaakt (artikel 2.7 lid 1).

Voor een plan of een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling gemaakt te worden, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

2.1.2.2 *Bijzondere nationale natuurgebieden*

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrichtlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aanschrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

2.1.3 **Natuurnetwerk Nederland**

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrichtlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). De bescherming van dit netwerk gebeurt bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoeragegebied.

Voor Natuurnetwerk Nederland geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt

In de provincie Noord-Holland wordt niet gesproken van Natuurnetwerk Nederland maar van Natuurnetwerk Noord-Holland (hierna: NNN). Ook is hier sprake van ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft. Voor het NNN geldt dat geen negatieve effecten op de vastgestelde natuurdoelen mogen plaatsvinden. In ganzenfoerageergebieden en weidevogelleefgebieden mogen de ruimtelijke ingrepen geen negatieve effecten hebben op de broedende weidevogels en rustende en foeragerende ganzen. Ruimtelijke ingrepen zijn in bovengenoemde gebieden alleen toegestaan als ze de wezenlijke kenmerken en waarden niet aantasten. Onder bepaalde voorwaarden zijn ingrepen die deze waarden aantasten, wel toegestaan. Deze voorwaarden zijn beschreven in artikel 19 (voor NNN en natuurverbindingen) en artikel 25 (voor weidevogelleefgebied) van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). In alle gevallen geldt dat een aantasting, als deze wordt toegestaan, gecompenseerd moet worden, zodat de natuur er netto niet op achteruit gaat.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.2.1 *Verboden en zorgplicht*

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomgeving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.2.1.1 Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Het vernielen van nesten is verboden en het verstoren van nesten is enkel toegestaan indien geen sprake is van een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een

aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.2.1.2 Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.2.1.3 Andere soorten

Naast de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te ontwortelen of te vernielen.

2.2.2 **Opzetvereiste**

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.2.3 **Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing**

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Noord-Holland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de vogelrichtlijnsoorten, de habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoor-

ten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

2.3 Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Ook kan de provincie een ontheffing verlenen ten behoeve van herbeplanting op andere grond. Verder kan de provincie ontheffing verlenen en kan de provincie bij verordening vrijstelling verlenen van zowel de meldingsplicht als de plicht tot herbeplanting.

3 Natuuronderzoek

3.1 Onderzoeksmethode

Dit natuuronderzoek is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecoloog van SAB. Bij het opstellen is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt van relevante literatuur. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

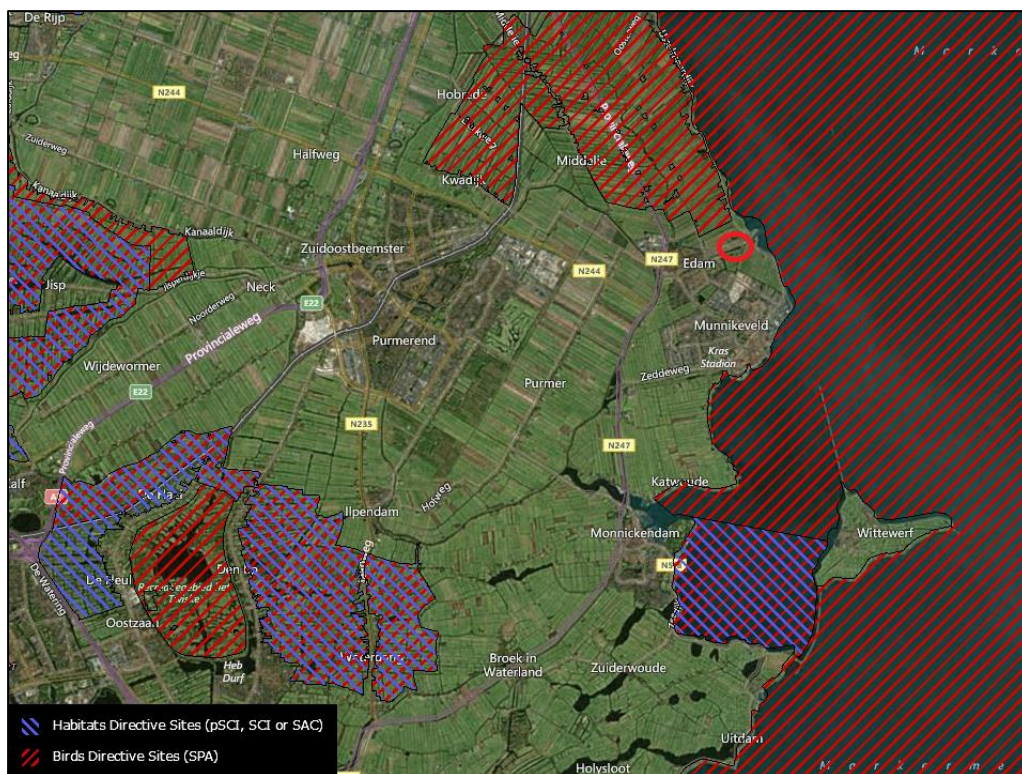
Op 21 april 2017 heeft een ecoloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en om de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Voortoets Natura 2000

3.2.1.1 Ligging ten opzichte van Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Wet natuurbescherming is aangewezen (zie navolgende afbeelding). Wel liggen er beschermde Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied. Polder Zeevang ligt ten noorden van het plangebied op slechts 500 meter afstand. Ten oosten van het plangebied ligt Markermeer & IJmeer op 1,2 kilometer en op 9,3 kilometer ten zuidwesten ligt IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske. Andere omliggende Natura 2000 gebieden zoals Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder en Eilandspolder liggen op meer dan 10 kilometer van het plangebied verwijderd.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.
Bron: Natura 2000 Network Viewer. Bewerking: SAB.

3.2.1.2 Mogelijke storingsfactoren

De gevoeligheid van habitattypen en vogel- en habitatrictlijnsoorten (hierna: VHR-soorten) zijn voor elk Nederlands Natura 2000-gebied samengevat in een 'effectenindicator'. Met behulp van de effectenindicator kan een verkenning worden uitgevoerd naar kansen op mogelijke (significante) effecten voor de meest voorkomende storende factoren. Er worden daarbij 19 mogelijke storingsfactoren op soorten en habitats onderscheiden. Het volgende overzicht toont deze storingsfactoren.

1. Oppervlakteverlies	11. Verandering overstromingsfrequentie
2. Versnippering	12. Verandering dynamiek substraat
3. Verzuring door stikstof uit de lucht	13. Verstoring door geluid
4. Vermesting door stikstof uit de lucht	14. Verstoring door licht
5. Verzoeting	15. Verstoring door trilling
6. Verzilting	16. Optische verstoring
7. Verontreiniging	17. Verstoring door mechanische effecten
8. Verdroging	18. Verandering in populatiedynamiek
9. Vernatting	19. Bewuste verandering soortensamenstelling
10. Verandering stroomsnelheid	

Mogelijke storingsfactoren op soorten en habitats zoals onderscheiden in de effectenindicator

Een aantal storingsfactoren kan alleen optreden wanneer er direct werkzaamheden plaatsvinden in het Natura 2000-gebied of wanneer er als gevolg van de werkzaamheden verandering plaatsvinden in een overstromingsgebied. In dit geval ligt het plangebied 500 meter van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied af en zijn geen werkzaamheden voorzien in de uiterwaard van de nabijgelegen rivier. Hierdoor kan geen sprake zijn van de storingsfactoren oppervlakteverlies, versnippering, verandering

stroomsnelheid, verandering overstromingsfrequentie, verandering in populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling. Ook optische verstoring, verstoring door mechanische effecten, verstoring door licht, verstoring door trilling, verontreiniging, verdroging, verzilting, vernatting, verzoeting en verandering in dynamiek van substraten is op deze afstand en als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling niet te verwachten (Arcadis 2014).

Verstoringsfactoren die wel mogelijk zijn op deze afstand en als gevolg van deze ontwikkeling zijn vermesting en verzuring door stikstof uit de lucht en verstoring door geluid. Hieronder volgt een beoordeling van deze storingsfactoren.

3.2.1.3 Vermesting en verzuring door stikstof uit de lucht

Kenmerk: *Verzuring leidt tot een directe of indirecte afname van de buffercapaciteit (het neutralisatievermogen) van bodem of water. Op termijn resulteert dit proces in een daling van de zuurgraad. Hierdoor zullen voor verzuring gevoelige soorten verdwijnen. Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden worden gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft, waardoor bepaalde soorten verdwijnen.*

Beoordeling:

Polder Zeevang en het grootste gedeelte van het Markermeer & IJmeer zijn Vogelrichtlijn gebieden zonder stikstofgevoelige habitats of leefgebieden die gevoelig zijn voor stikstof. Vanwege de grote afstand tot de overige Natura 2000-gebieden in de omgeving en vanwege de beperkte ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt zijn ook op overige Natura 2000-gebieden geen negatieve effecten door stikstofdepositie mogelijk. Significant negatieve effecten door vermesting en verzuring door stikstofdepositie uit de lucht zijn daarmee uitgesloten.

3.2.1.4 Verstoring door geluid

Kenmerk: *Verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid van wegverkeer dan wel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.*

Beoordeling:

In de gebruiksfase zijn in het plangebied woningen aanwezig. De geluidsproductie die hiervan te verwachten is, is beperkt en de reikwijdte hiervan is veel kleiner dan 500 meter. Daarbij zijn tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied reeds woningen aanwezig, zodat toekomstig geluid wegvalt tegen de reeds aanwezige geluidsverstoring. Negatieve effecten door geluid zijn in de gebruiksfase uitgesloten.

Wel kan in de aanlegfase sprake zijn van verstoring door geluid, met name wanneer funderings- of heiwerkzaamheden plaatsvinden. De verstoringafstand van deze werkzaamheden bedraagt namelijk 1.500 meter (Arcadis 2014).

Polder Zeevang is een open veenweidegebied met natte graslanden en daartussen open water. Voor Polder Zeevang zijn instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld voor het leefgebied van 9 vogelsoorten (Provincie Noord-Holland 2013). Het gebied is hier-

bij aangewezen als slaap- en foerageergebied en niet als broedgebied, voor de soorten kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, grutto, goudplevier, Kievit en wulp. Deze dieren rusten en foerageren op het grasland en het water. Uit de resultaten van de effectenindicator blijkt dat van de soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden voor dit gebied, alleen de grutto gevoelig is voor verstoring door geluid. In de omgeving van de polder is meer open water aanwezig en is ook veel nat grasland aanwezig. De mogelijke verstoring als gevolg van de aanlegwerkzaamheden zullen tijdelijk zijn en vinden alleen overdag plaats. Het Natura 2000-gebied is groot en omvat ook grote delen buiten de verstoringafstand van 1.500 meter die wordt gehanteerd voor heiwerkzaamheden. Bij eventuele verstoring kunnen grutto's, maar ook andere vogelsoorten, tijdelijk elders in de omgeving van de mogelijk verstoorde zone voedsel zoeken of rusten. Significant negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied als gevolg van de tijdelijke aanlegwerkzaamheden zijn daardoor uitgesloten.

Ook het Markermeer & IJmeer is aangewezen als rust- en foerageergebied voor vogelsoorten. Daarnaast is het gebied aangewezen voor twee habitatrictlijnsoorten en is het gebied voor twee soorten broedvogels aangewezen. Van de soorten waarvoor dit gebied is aangewezen, zijn alleen de soorten meervleermuis, rivierdonderpad en lepelaar (niet broedvogel) gevoelig voor verstoring door geluid. De overige soorten zijn dat niet. Vanwege de grote afstand van de planlocatie tot het Markermeer & IJmeer, van 1.200 meter, is slechts binnen een smalle strook binnen dit gebied eventueel verstoring door geluid mogelijk. In de omgeving van deze smalle strook is veel vergelijkbaar leefgebied aanwezig, dat soorten tijdelijk op kunnen zoeken. Daarbij vinden de werkzaamheden overdag plaats, zodat verstoring van foeragerende meervleermuizen niet te verwachten is. Doordat in de directe omgeving, ook binnen het Natura 2000-gebied, veel alternatief rust- en foerageergebied aanwezig is, doordat de verstoring tijdelijk is en door de grote afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer zijn significant negatieve effecten ook op dit gebied uitgesloten.

3.2.1.5 Cumulatie

Er zijn op dit moment geen projecten of plannen bekend welke in cumulatie met voorliggend plan een negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

3.2.1.6 Conclusie voortoets

Bij deze voortoets Natura 2000 werden de effecten beoordeeld, op zichzelf en in cumulatie met andere plannen dan wel projecten. Daarbij zijn mogelijke effecten bepaald op de instandhoudingsdoelstellingen, waarbij is gelet op de kwaliteit van natuurlijke habitats en habitats van soorten van binnen de invloedssfeer van het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden. Uit de beoordeling blijkt dat als gevolg van het plan significant negatieve effecten op voorhand zijn uitgesloten. Omdat significant negatieve effecten zijn uitgesloten, is nadere toetsing van het plan in de vorm van een passende beoordeling niet noodzakelijk.

3.2.2 **Natuurnetwerk Nederland**

Het plangebied ligt niet binnen Natuurnetwerk Nederland (zie navolgende afbeelding). Het dichtstbijzijnde NNN gebied ligt op ongeveer 400 meter ten oosten van het plangebied. Verder ten oosten ligt in het Markermeer dat is aangewezen tot NNN grote wateren. Ook liggen en natuurverbindingen in de omgeving. Het dichtstbijzijnde is een

verbinding die is aangewezen ter veiligstelling van internationaal kwetsbare populaties. Deze ligt op ongeveer 1350 meter ten westen van het plangebied. Omdat het plangebied niet in één van de genoemde beschermde gebieden ligt, leidt de voorgenomen ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingreep zal geen effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN hebben. De bescherming van het NNN staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

In de omgeving van het plangebied zijn ook weidevogelleefgebieden en ganzenfoerageergebieden aangewezen. Op 100 meter ten noorden van het plangebied ligt een gebied dat als weidevogelleefgebied en als ganzenfoerageergebied is aangewezen, op 125 meter ten zuidoosten ligt een scholeksterleefgebied. Tussen het plangebied en het weidevogelleefgebieden en het ganzenfoerageergebied ligt bebouwing. Deze bebouwing zorgt voor afscherming van het plangebied, waardoor verstoring van weidevogelleefgebied en ganzenfoerageergebied niet is te verwachten.

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van Natuurnetwerk Noord-Holland en natuurverbindingen. Bron: Provincie Noord-Holland. Bewerking: SAB.

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van Weidevogelleefgebieden. Bron: Provincie Noord-Holland. Bewerking: SAB.

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van ganzenofoerageergebieden. Bron: Provincie Noord-Holland. Bewerking: SAB.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Vaatplanten

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen beschermde vaatplanten in de omgeving van het plangebied voor. In het plangebied zijn daarnaast geen groene structuren aanwezig. Beschermde vaatplanten zijn daarom uit te sluiten in het plangebied.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt er geen beschermde grondgebonden zoogdieren in de buurt van het plangebied voor. Door de afwezigheid van groene structuren of anderzijds voor grondgebonden zoogdieren geschikte elementen zijn deze uit te sluiten in het plangebied.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en ruige dwergvleermuis in de buurt van het plangebied voor. Alle vleermuissoorten, alsmede hun verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes zijn strikt beschermd volgens de Wet natuurbescherming.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. De drie loodsen zijn op de aanwezigheid van openingen en kieren gecontroleerd die vleermuizen mogelijk als verblijfplaats kunnen gebruiken. In twee gebouwen werden tijdens het veldbezoek geen mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen gevonden. In het middelste van de drie loodsen zijn aan beide zijanten kieren achter de dakbetimmering aangetroffen die groot genoeg zijn om als zomer- of paarverblijfplaats voor vleermuizen te kunnen dienen (zie navolgende afbeeldingen). Dit pand zal niet worden afgebroken maar wel grondig verbouwd en gerenoveerd. Wanneer het voor de herontwikkeling van het pand nodig is deze dak betimmering te verwijderen worden deze mogelijke verblijfplaatsen verstoord of vernietigd. Er is dan mogelijk sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. Om met zekerheid vast te kunnen stellen of in het gebouw verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten aanwezig zijn, is nader onderzoek naar deze soorten noodzakelijk.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook hopen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig. Boombewonende vleermuizen zijn daarom uit te sluiten in het plangebied.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van deze vleermuizen verdwijnen, waardoor ze de verblijfplaats moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is strikt beschermd.

In het plangebied zijn geen groene structuren aanwezig die geschikt foerageergebied voor vleermuizen vormen. Derhalve is het uit te sluiten dat het plangebied door meer dan enkele vleermuizen als foerageergebied wordt gebruikt.

Essentiële vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuispopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd. Het plangebied ligt aan een gracht, grachten worden regelmatig door vleermuizen als vliegroute gebruikt. Deze ligt echter buiten het plangebied en zal door de beoogde plannen geen schade ondervinden. Ook is het uit te sluiten dat er additionele verstoring van een

eventuele vliegroute zal plaatsvinden omdat het terrein aan beide zijde van de gracht bewoond is en in de huidige situatie ook verstoring (door bijvoorbeeld licht) aanwezig zal zijn.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in en rondom het plangebied soorten met niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen als kauw, Turkse tortel, merel, spreeuw, houtduif en koolmees. Met name soorten die onder dakpannen broeden zoals de spreeuw kunnen mogelijk in het plangebied tot broeden komen.

Om te voorkomen dat bij de werkzaamheden en eventueel aanwezige nesten van broedende vogels worden beschadigd, adviseren wij deze werkzaamheden buiten de broedperiode te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat met de ruimtelijke ontwikkeling geen nesten vernield worden en dat er geen verstoring optreedt die van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van een vogelsoort. De broedperiode van vogels loopt globaal van half maart tot half augustus, maar de nesten van vogels die buiten deze periode broeden zijn ook beschermd.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFB komen er soorten met jaarrond beschermde nesten in de buurt van het plangebied voor. Het betreft de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, huismus, kerkuil, ransuil en sperwer. Hieronder wordt in meer detail beschreven of en in welke mate het gebied geschikt kan zijn voor betreffende soorten.

Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing en tevens vaak onder (ronde) dakpannen. Een geschikte leefomgeving van de huismus bestaat uit een combinatie van een geschikte nestgelegenheid, voedsel, drinkwater en voldoende dekking in de vorm van stekelige of groenblijvende struiken. Voornamelijk plekken waar bebouwing wordt afgewisseld met groenvoorzieningen herbergen hoge dichtheden aan huismussen.

De loods in het oosten van het plangebied heeft een golfplaten dak dat waarschijnlijk geschikt is als nestlocatie voor de huismus (zie navolgende afbeelding). Daarnaast zijn er tijdens het veldbezoek meerdere huismussen in en rondom het plangebied waargenomen. Huismussen zijn zeer honkvast en blijven altijd in de directe omgeving van hun nestplaats. Het is daarom niet uit te sluiten dat er huismussen onder de dakbedekking in het plangebied tot broeden komen. Een nader onderzoek naar de huismus wordt om die reden noodzakelijk geacht.

Impressie van het dak dat waarschijnlijk geschikte broedlocaties aan de huismus biedt.

Gierzwaluwen broeden in Nederland in stedelijk gebied. Ze broeden in kolonies op daken van woningen en (vaak) oude gebouwen. Meest gebruikte nestlocaties zijn op daken onder scheefliggende of kapotte dakpannen, nokpannen, gaten en kieren onder de dakrand en dakkapellen, daar waar het zink overloopt van de dakkapel naar de dakpannen. Daarnaast worden soms gaten in muren, kunstmatige nestkasten of nestpannen, in ventilatieschachten en in gaten achter regenpijpen gebruikt. Een vrije uitvliegroute op minimaal enkele meters boven de grond en een minimale hellingshoek van 45 graden zijn vereisten waar elke nestlocatie aan moet voldoen. Hoogte heeft altijd voorkeur boven gelijksoortige lager gelegen potentiële nestlocaties. Ondanks dat er broedruimte aanwezig lijkt onder het dak van één van de loodsen, is deze door de geringe hoogte en vlakke hellingshoek niet geschikt als broedlocatie voor de gierzwaluw. De gierzwaluw is daarom uit te sluiten in het plangebied.

Andere soorten met jaarrond beschermde nesten, maken hun nesten in hoge bomen in bos of boomgroepen (buizerd en sperwer), in oude nesten van kraaien, buizerds en eksters in boomgroepen (boomvalk) in oude nesten van kraaien en roofvogels in naaldbomen (ransuil) of in nissen van kerktorens of in andere toegankelijke gebouwen in agrarisch gebied (kerkuil). Deze elementen zijn niet in het plangebied aanwezig en nesten van deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

3.3.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFP komen er geen reptielen in de buurt van het plangebied voor.

Reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvegetaties van bijvoorbeeld bos naar heide. Een dergelijk leefgebied is in het plangebied niet aanwezig. Enkel de ringslang laat zich ook in meer stedelijk gebied zien. De soort komt vooral voor ten noorden van de grote rivieren, in laagveengebieden, natte heideterreinen en waterrijke zandgronden. Een dergelijk biotoop is niet in het plangebied aanwezig. De ringslang en andere reptielen zijn daarom uit te sluiten in het plangebied.

3.3.6 Amfibieën

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF komen de poelkikker, de rugstreeppad en de kamsalamander in de omgeving van het plangebied voor.

De poelkikker leeft rond onbeschaduwde vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in uiterwaarden. De soort is kritisch wat betreft de waterkwaliteit dat voedselarm en schoon moet zijn. De dieren kunnen grote afstanden afleggen en kunnen op grote afstanden van het water worden gevonden. Dergelijk gebied is niet in het plangebied aanwezig. De soort is daarom uit te sluiten in het plangebied.

De kamsalamander komt voor in kleinschalige landschappen met bossen, heggen en struwelen. Het voorplantingsbiotoop (vanaf half maart) bestaat uit matig voedselrijke tot voedselrijke stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De poel mag niet geheel beschaduwd zijn en moet permanent water bevatten. Dergelijk gebied is niet in het plangebied aanwezig. De soort is daarom uit te sluiten in het plangebied.

De rugstreeppad is een bewoner van zandige terreinen met een hoge dynamiek zoals duinen, uiterwaarden, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Deze soort is een echte pionier die zich ingraaft in kaal braakliggend terrein en haar eitjes legt in ondiepe kale poeltjes en plassen, maar ook slotjes en vennen kunnen geschikt leefgebied zijn. Op het moment is het uit te sluiten dat de rugstreeppad in het plangebied voorkomt omdat zanderig terrein en ondiepe poelen ontbreken. De rugstreeppad is echter recentelijk op slechts enkele tientallen meters van het plangebied aangetroffen. Als het plangebied in een later stadium uit braakliggend terrein zal bestaan, is er grote kans dat de soort zich in het plangebied zal vestigen. Aangeraden wordt om het terrein af te zetten met een amfibiescherm, ondiepe poelen zo snel mogelijk te dempen en het terrein zo kort mogelijk braak te laten liggen. Hiermee kan vestiging van de rugstreeppad worden voorkomen.

3.3.7 Vissen

In het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig. De aanwezigheid van strikt beschermde vissen in het plangebied is daarmee uitgesloten.

3.3.8 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en vennen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

3.4 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

4 Conclusie en advies

In dit natuuronderzoek is onderzocht of er beschermde natuurwaarden, volgens de nu geldende natuurwet- en regelgeving, aan- of afwezig zijn in het plangebied. Ook is nagegaan of de ruimtelijke ontwikkeling die gepland is, mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde natuur buiten het plangebied.

4.1 Gebiedsbescherming

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat er verschillende Natura 2000-gebieden in de buurt van het plangebied liggen. Om te onderzoeken of negatieve effecten op deze gebieden mogelijk zijn werd een voortoets Natura 2000 uitgevoerd. Uit de opgestelde voortoets blijkt dat significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

Uit voorliggend onderzoek blijkt verder dat het plangebied niet in het Natuurnetwerk Nederland ligt. Omdat het plangebied niet in één van de genoemde beschermde gebieden ligt, leidt de voorgenomen ingreep niet tot vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. De voorgenomen ingreep zal geen effect op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN hebben. De bescherming van het NNN staat de uitvoering van het plan niet in de weg. Ook ligt het plangebied niet in een weidevogelleefgebied of een ganzenfoerageergebied. Doordat deze gebieden van het plangebied worden afgeschermd door aanwezige bebouwing, is verstoring van deze gebieden ook niet te verwachten.

4.2 Soortenbescherming

Met behulp van verspreidingsgegevens van plant- en diersoorten van de Nationale Databank Flora en Fauna en het uitgevoerde veldbezoek in het plangebied is duidelijk geworden dat enkele essentiële elementen van beschermde diersoorten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Het betreft mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen en nestplaatsen van de huismus. Om uitsluitel te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten dient nader soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden. Daarnaast is het mogelijk dat de rugstreeppad het plangebied koloniseert.

4.2.1 *Onderzoekseisen en -periodes*

Voor veel beschermde plant- en diersoorten zijn protocollen opgesteld waarin beschreven staat waar het nader soortgericht onderzoek aan moet voldoen om aan- of afwezigheid van de betreffende soort aan te kunnen tonen.

Vleermuizen

Wanneer werkzaamheden aan het dak of de dak betimmering van de middelste loods plaats zullen vinden, dient eerst onderzocht te worden of hier verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Het nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2017 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Het vleermuisprotocol stelt vast dat twee veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Deze

dienen plaats te vinden tussen 15 augustus en 30 september plaats te vinden met een tussenperiode van circa 20 dagen.

Tijdens deze veldbezoeken zal gebruik worden gemaakt van een batdetector of bat-logger. Dit zijn apparaten waarmee de onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen worden opgevangen en vertaalt in voor mensen hoorbare geluiden. Door het uitvoeren van vier veldbezoeken kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het plangebied. Mocht uit dit onderzoek blijken dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan dient mogelijk een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd te worden en mitigerende maatregelen getroffen te worden. Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes voor vleermuizen weer.

Huismus

Het nader onderzoek naar de huismus dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen zoals verwoord in de soortenstandaard van de huismus (RVO, 2014). Het onderzoek dient plaats te vinden door middel van twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of door middel van vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni. De inventarisaties dienen onder goede weersomstandigheden plaats te vinden, op geluidsluwe momenten, rond één à twee uur na zonsopkomst en met een tussenperiode van 10 dagen. Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiode van huismussen weer.

Navolgend overzicht geeft de onderzoeksperiodes van de te onderzoeken soorten weer.

Soortgroep	Soort/functie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuizen	Verblijfplaatsen												
Huismus	Nestlocaties												

Rugstreeppad

De rugstreeppad is recentelijk op slechts enkele tientallen meters van het plangebied aangetroffen. Als het plangebied in een later stadium uit braakliggend terrein zal bestaan, is er grote kans dat de soort zich in het plangebied zal vestigen. Aangeraden wordt om het terrein af te zetten met een amfibiescherm, ondiepe poelen zo snel mogelijk te dempen en het terrein zo kort mogelijk braak te laten liggen. Hiermee kan vestiging van de rugstreeppad worden voorkomen.

4.2.2 Broedperiode

Van alle van nature in Nederland in het wild levende vogels mag het nest tijdens het broeden (van start van nestbouw tot en met het uitvliegen van de jongen) niet worden beschadigd of vernield. De broedperiode waarin de meeste vogelsoorten broeden, loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn gewoon beschermd.

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat in en direct rond het plangebied vogels kunnen gaan broeden. Wij adviseren daarom om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten be-

schadigd of vernield. Ook zullen vogels in en direct rond het plangebied geen nest bouwen, omdat te veel verstoring aanwezig is.

Indien de werkzaamheden echt in de broedperiode gestart moeten worden, is nader onderzoek naar broedende vogels noodzakelijk. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het plangebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

4.2.3 Zorgplicht

Iedereen neemt voldoende zorg in acht voor alle natuur en in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving. Dit houdt in elk geval in dat iedereen die weet dat hij schade aan natuur gaat veroorzaken door een bepaalde handeling, hij deze handeling daarom niet uitvoert, of maatregelen neemt om schade aan de natuur door de handeling zoveel mogelijk te voorkomen. Probeer bijvoorbeeld bij de ruimtelijke ingreep zoveel mogelijk bomen, struiken en overig groen te behouden. Werken buiten de winterperiode voorkomt dat dieren die in winterrust zijn verstoord of gedood worden.

4.3 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop de regels van de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

4.4 Vervolgstappen

- Uitvoeren nader onderzoek huismus
- Wanneer werkzaamheden aan de dak betimmering of het dak van de middelste loods plaats gaan vinden, dient eerst nader onderzoek naar vleermuizen te worden uitgevoerd
- Nemen van maatregelen ter voorkomen van kolonisatie door de rugstreepad
- Houd rekening met broedende vogels
- Houd rekening met zorgplicht

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Arcadis 2014. Effectafstanden Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2013. Vleermuisprotocol 2013.

Ministerie EZLI. 2012. Memorie van toelichting bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk.

Ministerie EZ. 2015. Memorie van antwoord bij Wet natuurbescherming. Kamerstuk Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Provincie Noord-Holland. 2013. Beheerplan Natura 2000 Polder Zeevang.

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.noord-holland.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.aerius.nl